

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

**EKSAMEN
I
6007 MIKRO OG MARKEDSØKONOMI**

09.01.2014

Tid:	4 timer
Målform:	Bokmål
Sidetall:	2 sider med oppgavetekst
Hjelpemiddel:	Utdelt kalkulator
Merknader:	Vekting er gitt ved starten av hver oppgave
Vedlegg:	Ingen

Sensuren finner du på StudentWeb.

BOKMÅL**Oppgave 1 (vekt 20 %)**

Gjør greie for følgende begreper:

- Asymmetrisk informasjon
- Fullkommen konkurranse
- Monopolistisk konkurranse
- Prisdiskriminering
- Nash-likevekt og likevekt i dominante strategier

Oppgave 2 (20 %)

- a) Gjør greie for hvordan en konsuments budsjettbetingelse kan formuleres i en situasjon der mengden av to varer betegnes X_1 og X_2 , med priser p_1 og p_2 , og konsumenten har en gitt inntekt R som i sin helhet går til kjøp av disse to varene.
- b) Vis hvordan budsjettbetingelsen kan tegnes opp i en figur, og vis i figuren hvordan budsjettbetingelsen endres dersom i) prisen på vare 2 blir høyere og ii) inntekten R blir høyere.
- c) Gjør kortfattet greie for hvordan en rasjonell konsument vil tilpasse seg langs budsjettlinjen dersom konsumenten søker størst mulig nytte (behovstilfredsstillelse).

Oppgave 3 (30 %)

Anta at produksjonskostnadene i en bedrift er gitt ved følgende kostnadsfunksjon, der X er produsert mengde og kostnadene uttrykkes i kroner: $K(X) = 0,5X^2 + 15X + 450$.

- a) Bestem bedriftens grensekostnad, samt total og variabel enhetskostnad. Illustrer kostnadsforholdene i et diagram.
- b) Forklar hva som menes med stordriftsfordeler, stordriftsulemper og kostnadsoptimal skala for bedriften. For hvilke produksjonsmengder har denne bedriften hhv. stordriftsfordeler, stordriftsulemper og kostnadsoptimal skala?
- c) Regn ut hvilken pris som er den laveste for at bedriften skal få dekket alle sine kostnader, og bestem bedriftens tilbudskurve.
- d) Den gjeldende markedsprisen er for tiden 40 kroner. Diskuter hva som kan være mest lønnsomt for bedriften i denne situasjonen: Fortsatt drift eller driftsstans?
- e) Anta nå at den aktuelle bedriften er monopolist i et marked og at etterspørselen i dette markedet er gitt ved $X = 490 - 2P$, der P er prisen i kroner. Bestem bedriftens monopoltilpasning.

(se neste side for oppgave 4)

Oppgave 4 (30 %)

Etterspørselskurven og tilbudskurven i et marked er gitt ved hhv.

$$X_E = 60.000 - 2P \text{ og } X_T = 10P,$$

der P er markedsprisen (i NOK) og X_E og X_T står for etterspurt og tilbudt mengde.

- a) Bestem og illustrer likevekten i dette markedet. Regn ut priselastisiteten i etterspørselen i likevektsløsningen.
- b) Forklar begrepene konsumentoverskudd (KO), produsentoverskudd (PO) og samfunnsøkonomisk overskudd (SO), og regn ut disse størrelsene i likevektsløsningen fra sp. a).
- c) Anta at det blir innført en avgift på kr. 2000 per enhet i dette markedet. Regn ut ny markedslikevekt, og finn nytt KO, PO, SO samt effektivitetstapet som følge av avgiften. Hvorfor skaper en avgift et effektivitetstap?
- d) Anta nå at det blir innført en maksimalpris på 3000 kroner i dette markedet. (Det er nå ingen avgift.) Regn ut og illustrer virkningene på tilbud, etterspørsel og omsetning (sammenlignet med opprinnelig likevekt i sp. a)). Regn også ut nytt KO, PO, SO samt effektivitetstapet som følge av maksimalprisen. Hvorfor skaper en maksimalpris et effektivitetstap?

NYNORSK**Oppgave 1 (vekt 20 %)**

Gjør greie for følgjande omgrep:

- Asymmetrisk informasjon
- Fullkommen konkurranse
- Monopolistisk konkurranse
- Prisdiskriminering
- Nash-likevekt og likevekt i dominante strategiar

Oppgave 2 (20 %)

a) Gjør greie for korleis budsjettbetingelsen til ein konsument kan formulerast i ein situasjon der mengda av to varer er X_1 og X_2 , prisane er p_1 og p_2 og der konsumenten har ei gitt inntekt R som fullt ut går til kjøp av desse to varene.

b) Vis korleis budsjettbetingelsen kan teiknast opp i ein figur, og vis i figuren korleis budsjettbetingelsen endrast dersom i) prisen på vare 2 blir høgare og ii) inntekta R blir høgare.

c) Gjør kortfatta greie for korleis ein rasjonell konsument vil tilpasse seg langs budsjettlinja dersom konsumenten søker størst mogleg nytte (behovstilfredsstilling).

Oppgave 3 (30 %)

Legg til grunn at produksjonskostnadene i ei verksemd er gitt ved følgjande kostnadsfunksjon, der X er produsert mengde og kostnadene uttrykkast i kroner: $K(X) = 0,5X^2 + 15X + 450$.

a) Bestem verksemda sine grensekostnader samt totale og variable kostnader per eining. Illustrer kostnadstilhøva i eit diagram.

b) Forklar kva som meinast med stordriftsfordelar, stordriftsulemper og kostnadsoptimal skala for verksemda. For kva for produksjonsmengder har denne verksemda hv. stordriftsfordelar, stordriftsulemper og kostnadsoptimal skala?

c) Rekn ut kva pris som er den lågaste for at verksemda skal få dekkja alle sine kostnader, og finn tilbodskurva til verksemda.

d) Den gjeldande marknadsprisen er for tida 40 kroner. Diskuter kva som kan være mest lønsamt for verksemda i denne situasjonen: Fortsatt drift eller driftsstans?

e) Legg no til grunn at den aktuelle verksemda er monopolist i ein marknad og at etterspørselen i denne marknaden er gitt ved $X = 490 - 2P$, der P er prisen i kroner. Bestem monopoltilpassinga til verksemda.

(sjå neste side for oppgave 4)

Oppgave 4 (30 %)

Etterspørselskurva og tilbodskurva i ein marknad er gitt ved hv.

$$X_E = 60.000 - 2P \text{ og } X_T = 10P,$$

der P er marknadsprisen (i NOK) og X_E og X_T står for etterspurd og tilbudt mengde.

- a) Bestem og illustrer likevekta i denne marknaden. Rekn ut priselastisiteten i etterspørselen i likevektsløysinga.
- b) Forklar omgrepa konsumentoverskott (KO), produsentoverskott (PO) og samfunnsøkonomisk overskott (SO), og rekn ut desse storleikane i likevektsløysinga frå sp. a).
- c) Legg no til grunn at det blir innført ei avgift på kr. 2000 per eining i denne marknaden. Rekn ut ny marknadslikevekt, og finn nytt KO, PO, SO samt effektivitetstapet som følgje av avgifta. Kvifor skapar ei avgift eit effektivitetstap?
- d) Legg no i staden til grunn at det blir innført ein maksimalpris på 3000 kroner i denne marknaden. (Det er no inga avgift.) Rekn ut og illustrer verknaden på tilbod, etterspørsel og omsetning (samanlikna med opphavleg likevekt i sp. a)). Rekn også ut nytt KO, PO, SO samt effektivitetstapet som følgje av maksimalprisen. Kvifor skapar ein maksimalpris eit effektivitetstap?